

KPSS/ÖABT Özel Eğitim ÖABT TEST/1
Zihin Yetersizliği ve Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB)

10 SORULUK ÇÖZÜMLÜ TEST/1

Soru 1: DSM-5 tanı ölçütlerine göre, Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) tanısı için aşağıdakilerden hangisi "Sosyal İletişim ve Sosyal Etkileşim" alanında görülen yetersizliklerden biri değildir?

- A) Sosyal-duygusal karşılıklılıkta eksiklik
- B) Sözel olmayan iletişimsel davranışlarda eksiklik
- C) İlişkileri geliştirme, sürdürme ve anlamada güçlük
- D) Rutinlere aşırı bağlılık ve aynılıkta ısrar
- E) Karşılıklı konuşma başlatma ve sürdürmede yetersizlik

Soru 2: AAIDD (Amerikan Zihin ve Gelişimsel Yetersizlikler Birliği) tanımına göre, zihin yetersizliği olan bireylerin sınıflandırılmasında kullanılan "Destek Yoğunluğu" modelinde; bireyin sadece ihtiyaç duyduğu anlarda (örneğin iş kaybı, tıbbi kriz) sağlanan destek türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aralıklı (Intermittent)
- B) Sınırlı (Limited)
- C) Kapsamlı (Extensive)
- D) Yaygın (Pervasive)

E) Sürekli (Continuous)

Soru 3: Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocuklarda sıklıkla görülen, duyulan kelime veya cümlelerin bağlam dışı ve işlevsiz bir şekilde aynen tekrarlanması durumuna ne ad verilir?

- A) Hiperleksi
 - B) Ekolali
 - C) Pragmatik bozukluk
 - D) Semantik kayma
 - E) Stereotipi
-

Soru 4: Zihin yetersizliği tanısı konulabilmesi için bireyin zihinsel işlevler ve uyum becerilerindeki bu sınırlılıkların hangi yaş döneminden önce ortaya çıkmış olması gerekir?

- A) 12
 - B) 15
 - C) 18
 - D) 21
 - E) 25
-

Soru 5: Aşağıdakilerden hangisi zihin yetersizliği olan öğrencilerin öğrenme özelliklerinden biri değildir?

- A) Bilgiyi kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe aktarmada güçlük çekerler.
 - B) Dikkat süreleri genellikle kısa ve çabuk dağılır niteliktedir.
 - C) Öğrendikleri bilgileri yeni durumlara genelleyebilirler.
 - D) Soyut kavramları anlamlandırmada zorlanırlar.
 - E) Başarısızlık beklentisi içinde oldukları için "dıştan denetimli" olma eğilimindedirler.
-

Soru 6: OSB olan çocuklarda, karşısındaki kişinin zihin durumunu (niyetini, inancını, bilgisini) anlamlandırma yeteneğindeki eksikliği ifade eden ve sosyal beceri yetersizliğini açıklayan kuram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Merkezi Bütünleşme Kuramı
 - B) Yürütücü İşlevler Kuramı
 - C) Zihin Kuramı (Theory of Mind)
 - D) Duyusal Bütünleme Kuramı
 - E) Aynalama Kuramı
-

Soru 7: Down Sendromu ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) En yaygın türü Trizomi 21'dir.
- B) Genetik bir yetersizliktir ancak kalıtsal değildir (genellikle tesadüfi kromozom ayrılmaması).

- C) Belirgin fiziksel özellikler (çekik göz, basık burun kökü, avuç içinde simian çizgisi) görülür.
- D) Bu bireylerin tamamı ağır düzeyde zihin yetersizliğine sahiptir.
- E) Dil gelişiminde gecikmeler sıklıkla görülür.
-

Soru 8: OSB olan çocukların eğitiminde kullanılan; temel amacı çocuğun iletişim başlatmasını sağlamak olan ve görsel sembollerin (kartların) değiş-tokuşuna dayalı alternatif iletişim sistemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) TEACCH
- B) PECS
- C) LOVAAS
- D) Sosyal Öyküler
- E) Replikli Öğretim
-

Soru 9: Zihin yetersizliği olan bir öğrenciye "ayakkabı bağlama" becerisi öğretilirken, becerinin küçük adımlara bölünmesi ve bu adımların sırasıyla öğretilmesi sürecine ne ad verilir?

- A) Şekil verme
- B) Beceri analizi
- C) İpucu silikleştirme
- D) Genelleme

E) Sönme

Soru 10: OSB olan bireylerde görülen, kendi etrafında dönme, parmak ucunda yürüme veya ellerini kanat çırpıp gibi sallama gibi tekrarlayıcı ve işlevsel olmayan motor hareketlere ne ad verilir?

A) Tikler

B) Stereotipik davranışlar

C) Hiperaktivite

D) Kompulsif davranışlar

E) Öz-uyarım (Self-stimulation) dışı ataklar

<https://muratvuranlar.com/>

Soru No	A	B	C	D	E
1 ()	()	()	()	()	()
2 ()	()	()	()	()	()
3 ()	()	()	()	()	()
4 ()	()	()	()	()	()
5 ()	()	()	()	()	()
6 ()	()	()	()	()	()
7 ()	()	()	()	()	()
8 ()	()	()	()	()	()
9 ()	()	()	()	()	()
10 ()	()	()	()	()	()

<https://muratvuranlar.com/>

10 Soru - Cevaplar ve Açıklamalar

Soru 1: DSM-5 tanı ölçütlerine göre, Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) tanısı için aşağıdakilerden hangisi "Sosyal İletişim ve Sosyal Etkileşim" alanında görülen yetersizliklerden biri değildir?

Cevap: D) Rutinlere aşırı bağlılık ve aynılıkta ısrar

Açıklama: DSM-5'te OSB tanısı için iki ana alan vardır. Birinci alan "Sosyal İletişim ve Sosyal Etkileşimde Kalıcı Yetersizlikler"dir ve A, B, C, E şıkları bu alana girer. D şıkkı ise ikinci alan olan "Kısıtlı, Tekrarlayıcı Davranış Örüntüleri, İlgi Alanları ve Duyusal İşleme" kategorisine aittir.

Soru 2: AAIDD (Amerikan Zihin ve Gelişimsel Yetersizlikler Birliği) tanımına göre, zihin yetersizliği olan bireylerin sınıflandırılmasında kullanılan "Destek Yoğunluğu" modelinde; bireyin sadece ihtiyaç duyduğu anlarda (örneğin iş kaybı, tıbbi kriz) sağlanan destek türü aşağıdakilerden hangisidir?

Cevap: A) Aralıklı (Intermittent)

Açıklama: AAIDD Destek Yoğunluğu modelinde aralıklı destek, bireyin yalnızca belirli dönemlerde (kriz anları, tıbbi durumlar gibi) ihtiyaç duyduğu geçici destektir. Diğer seçenekler daha yoğun ve sürekli destek türleridir.

Soru 3: Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocuklarda sıklıkla görülen, duyulan kelime veya cümlelerin bağlam dışı ve işlevsiz bir şekilde aynen tekrarlanması durumuna ne ad verilir?

Cevap: B) Ekolali

Açıklama: Ekolali, duyulan seslerin veya kelimelerin anlık (immediate) veya gecikmeli (delayed) olarak aynen tekrarlanmasıdır. OSB'de dil gelişiminin tipik özelliklerinden biridir. Hiperleksi erken okuma becerisi, stereotipi ise tekrarlayıcı motor harekettir.

Soru 4: Zihin yetersizliği tanısı konulabilmesi için bireyin zihinsel işlevler ve uyum becerilerindeki bu sınırlılıkların hangi yaş döneminden önce ortaya çıkmış olması gerekir?

Cevap: C) 18

Açıklama: DSM-5 ve AAIDD kriterlerine göre zihin yetersizliği tanısı için belirtilerin gelişimsel dönemde (genellikle 18 yaşından önce) başlamış olması zorunludur.

Soru 5: Aşağıdakilerden hangisi zihin yetersizliği olan öğrencilerin öğrenme özelliklerinden biri değildir?

Cevap: C) Öğrendikleri bilgileri yeni durumlara genelleylebilirler.

Açıklama: Zihin yetersizliği olan bireylerde en temel zorluklardan biri genelleme güçlüğüdür; becerileri yeni ortamlara, kişilere veya durumlara aktarmakta zorlanırlar. Diğer şıklar tipik öğrenme özellikleridir.

Soru 6: OSB olan çocuklarda, karşısındaki kişinin zihin durumunu (niyetini, inancını, bilgisini) anlamlandırma yeteneğindeki eksikliği ifade eden ve sosyal beceri yetersizliğini açıklayan kuram aşağıdakilerden hangisidir?

Cevap: C) Zihin Kuramı (Theory of Mind)

Açıklama: Zihin Kuramı (Baron-Cohen tarafından geliştirilen), bireyin başkalarının zihinsel durumlarını (niyet, inanç, duygu) anlayabilme kapasitesidir. OSB'de bu kuramın yetersizliği sosyal iletişim sorunlarının temel açıklamalarından biridir.

Soru 7: Down Sendromu ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

Cevap: D) Bu bireylerin tamamı ağır düzeyde zihin yetersizliğine sahiptir.

Açıklama: Down Sendromu olan bireylerin zihin yetersizliği düzeyi genellikle hafif ile orta arasındadır; ağır düzeyde zihin yetersizliği nadiren görülür. Diğer şıklar doğru bilgilerdir.

Soru 8: OSB olan çocukların eğitiminde kullanılan; temel amacı çocuğun iletişim başlatmasını sağlamak olan ve görsel sembollerin (kartların) değiş-tokuşuna dayalı alternatif iletişim sistemi aşağıdakilerden hangisidir?

Cevap: B) PECS

Açıklama: PECS (Picture Exchange Communication System), OSB'li çocukların spontan iletişim başlatmasını hedefleyen, görsel kart değiş-tokuşuna dayalı bir

alternatif iletişim yöntemidir. TEACCH yapılandırılmış öğretim yaklaşımıdır, Lovaas ise yoğun ABA tabanlıdır.

Soru 9: Zihin yetersizliği olan bir öğrenciye "ayakkabı bağlama" becerisi öğretilirken, becerinin küçük adımlara bölünmesi ve bu adımların sırasıyla öğretilmesi sürecine ne ad verilir?

Cevap: B) Beceri analizi

Açıklama: Beceri analizi (task analysis), karmaşık bir beceriyi küçük, sıralı adımlara bölerek öğretme yöntemidir. Bu adımlar zincirleme öğretim ile (ileri/geriye zincir) uygulanır. Şekil verme yeni davranış oluşturmada, ipucu silikleştirme ise bağımsızlaşmada kullanılır.

Soru 10: OSB olan bireylerde görülen, kendi etrafında dönme, parmak ucunda yürüme veya ellerini kanat çırpma gibi sallama gibi tekrarlayıcı ve işlevsel olmayan motor hareketlere ne ad verilir?

Cevap: B) Stereotipik davranışlar

Açıklama: DSM-5'te OSB'nin kısıtlı-tekrarlayıcı davranışlar kategorisinde yer alan stereotipik davranışlar (stereotypies), tekrarlayıcı ve görünürde amaçsız motor hareketlerdir (el çırpma, dönme vb.). Bu hareketler genellikle öz-uyarım (self-stimulation) amacıyla yapılır.

<https://muratvuranlar.com/>

Hayatta En Büyük Şans Küçükken İyi Bir Öğretmene Rastlamaktır.